
KREJL

LOKALHISTORISK TIDSSKRIFT FOR LØGSTØR OG OMEGN
17. ÅRGANG - NR. 4 - APRIL 1998

INDHOLD:

Kommentar	side 50
Med »Edna« til Tyskland - og længsel efter Afrika. Holch Heebøl ..	side 51
Smeden i Brøndum - af Carl Johan Nielsen (fortsat)	side 56
I en lille fremmed by. Af Jens Kruuse	side 60

KREJL udkommer med 4 numre om året, ca. september - november,
februar og april. Omfang 16 sider pr. nummer.

Redaktion: N.H. Lindhard.

Ekspedition: Balles Boghandel, Østerbrogade, 9670 Løgstør

Telefon 98-67-15-66 · Postgiro 150 4746

Årsabonnement: 65 kr.

ISSN 0107-6701 · Tryk: Løgstør Bogtryk & Offset Aps.

KÆRE LÆSER!

Slut på 17. årgang!

Læseren har både været i Aggersund syd og nord, hos smeden i Brøndum, foruden flere slagterier. I dette nr. er det Tyskland og (næsten) Afrika.

Endelig i en lille fremmed by, som viser sig at være knap så fremmed, og så ekstragevinsten: Et særhefte om Løgstør vandværk gennem 100 år.

Altsammen for den beskedne sum af 65 kr., som vi ikke har tænkt os at sætte op til 18. årgang.

Forudsætningen er som altid, at de få, der stadig mangler at betale 17. årgang, sætter beløbet oven i de 65 kr. for en ny årgang. Bogtrykkeren og postvæsenet vil gerne have betaling for hefterne, og det kniber gerne, når vi når hefte fire.

Med den aldersfordeling vi har blandt abonnenterne, falder der altid nogle fra, men der kommer heldigvis lige så mange nye til.

FORSIDEBILLEDET:

I »julenummeret« snød vi læserne for den traditionelle julekonkurrence, da hele heftet handlede om Aggersund. Her kommer så en lille gåde: Hvad står der der i murfeltet? Det findes på Anlægsvej, og der er tilsyneladende skrevet to tekster oven i hinanden. Vi ved ikke, hvad der står, men en plausibel forklaring vil udløse et gratis abonnement på KREJLs 18. årgang. Puds brillerne og se efter!

Vask om bord på skibene i 1950'erne var en noget anderledes sag. En pøs (en spand) og en vandhane med koldt vand oppe på kajen. Således som på billedet herover fra gruskajen i Løgstør. En sømand står med en pøs og vasker sine bukser! Personlig vask var såmænd ikke meget anderledes.

Med »Edna« til Tyskland - og længsel efter Afrika

Holch Heebølls erindringer om sommeren 1957 - bearbejdet af Bent Mikkelsen

Krejl fortsætter her Holch Heebølls beretning fra en sommersejlsads med Løgstørskibet »Edna«, en logger på 159 bruttoton. Heebøll fik tjansen for en sommersejlsads via sin onkel, bankdirektør Hollesen. De foregående afsnit stod at læse i Krejl nr. 3 og nr. 4/1997. Vi slap Holch Heebøll og »Edna«, da de lå og ventede på endnu en cementlast.

Vask

Vask om bord var noget specielt - omend almindeligt på den tids skibe. Vi tog en pøs (en spand) med koldt vand og stod på fordækket, når vi vaskede os. Ikke den bedste form for vask, men det var den eneste mulighed. Vi pjattede en del undervejs, og så gik det altsammen. Hårvask gik på samme jævne maner.

Ind i mellem lasterne med korn, cement eller salt var der ventetider langs kajerne. Den blev ofte brugt til eventyr i land. Således også Holch Heebøll og resten af besætningen. På venteplads i København blev Heebøll tilbudt en hyre på en logger, der skulle sejle til Afrika. Det blev der spekuleret en del over, inden tilbuddet blev afslået. På billedet her ses »Edna« ved ventekaj i Aalborg, inden der blev lastet cement til eksempelvis Køge eller Nykøbing Falster.

Dengang var det forresten moderne at gå med tilbagestrøget hår, når det skulle været fint. Det blev for min del klaret ved, at jeg puttede noget salve i håret. Eller margarine kunne også bruges. Det var ikke det mest velegnede hårplejemiddel, men det gik, og håret kom til sidde som det skulle. Jeg følte mig rigtig fin, når vasken var overstået og klar til at gå land for at kikke på damer!

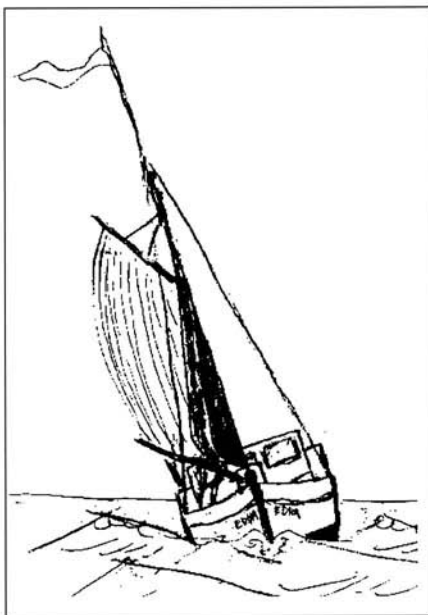
Tyskland

Vi fik endnu en rejse til Lübeck efter salt. At sejle til Lübeck er noget helt særligt. De sidste fem sømil til havnen sker ad Trave-floden. Det er lidt pudsigt at sejle på floder. Hele landskabet passerer forbi en, og set på afstand er det meget mærkeligt at se et skib inde midt i en mark.

Når man kommer til en flodhavn, er det også mærkeligt at lægge til kaj. Vi er normalt ikke vant til at strømmen kører forbi, når man kommer til kajen, så der skal passes på.

Da vi var klar ved kajen kunne vi se, at der stod en hel del jernbanevogne på kajen. De var læsset med den salt, som vi skulle have om bord. Lastningen gik egentlig nemt nok. Saltet blev slidsket ned i »Edna«, så det var for een gangs skyld ikke det store slæb for os. På vejen ud fra Lübeck skete der et lille uheld. Skibet løb på grund på flodbredden. Straks kom der en slæbebåd, der lugtede penge. Men skipper Christensen lod forstå, at vi ikke var nødstedte og ikke havde brug for assistance. Det lykkedes da også at komme fri ved hjælp af manøvre med propelleren - frem og tilbage. Det

Forfatteren til denne beretning - Holch Heebøll - har udover bogstaverne også gengivet sin sejlsads i et par tegninger. Herover ses hans erindringsbillede af en sejlsad med »Edna«. Her er sejlene sat, og skibet har lagt sig over på øret, som det hedder, når skibet krænger under sejlets pres. Edna var som de øvrige loggere særdeles gode sejlere, da de alle var bygget som sejlskibe og først senere fik installeret hjælpemaskineri.

hele var egentlig udramatisk, men alligevel drømte jeg om hændelsen om natten. Det er ikke nogen særlig rar fornemmelse at løbe på grund. Et bump i skroget og stå fast er ikke særlig rart. Heldigvis var det kun sand, så der skete ingen skader på bunden.

Slået ned

Jeg blev i øvrigt slået ned under opholdet i Lübeck. Det skete på den måde, at vi om aftenen - Emil og jeg - havde været på

værtshus og var på vej tilbage til skibet. Vi gik stille på fortorvet, da der kom et par imod os. Jeg gik i mellem de to andre, men det skulle jeg aldrig have gjort. Fyren i parret vendte sig om med det samme og stak mig en lige i hovedet. Jeg var åbenbart gået mellem ham og kæresten og det syntes han ikke om. Jeg råbte straks på police, men han fortsatte bare. Næste dag, da jeg blev purret af skipper, opdagede han mit sæbeøj. Han grinte bare højt og vældigt. Det måtte jeg siden høre en del for. Den store slagsbror i udlandet og jeg var jo kun 14 år!

Det var forresten også i Lübeck, at Emil og jeg traf en pige, som han kom godt ud af det med. De optog vort fællesrum om bord det meste af dagen. Jeg brød mig ikke om at gå derned. Jeg skulle ikke blande mig, men der kom en masse lyde, der tydede på, at de havde det morsomt! Vore køjer blev flittigt brugt. Hele næste dag blev Emil borte, og jeg skulle selv klare det hele. Da jeg klagede til skipper sagde han blot, at det måtte jeg finde mig. Emil havde nok fundet en kæreste. Hvordan de kommunikerede, ved jeg ikke, men Emil kunne ihvertfald ikke en stavelse tysk og pigen ingen dansk!

Takt og tone

Det var også Emil, der lærte mig, hvordan man skulle gebærde sig, når skipper var i farvandet. Vi stod en dag og sludrede ude foran. Pludselig begyndte Emil at kvajle noget tovværk op. Skipper viste sig. Han fik ros og jeg fik en skideballe. Jeg skulle bare gå og lave ingen ting. Det kalder jeg at snyde sig til goodwill!

De store have

Jeg var i øvrigt lige ved at tage en tur til Afrika. Vi lå tre til fire skibe i København for at vente på last. Der var selvfølgelig megen snak besætningerne imellem. Således også med een, der fortalte at hans skipper havde fået en aftale om at sejle til Afrika. Det var også en logger, der så omtrent ud som »Edna«. Det var helt fantastisk for en 14-årig at få et sådant tilbud. Jeg tænkte meget over forslaget og drømte også om at få snakket med skipperen på Afrika-skibet. Det lykkedes også. Han havde ikke noget mod at tage mig med, men... Et fremmed land med masser af varme! Vi fik ikke meget

at vide om hvad vi skulle have med eller, hvor rejsen egentlig gik hen. Jeg begyndte også at tænke på kammeraterne hjemme, og på skolen, der snart skulle begynde. Så jeg blev, hvor jeg var, og kunne godt se at en sådan tur let kunne blive et helvede. Skibet var slet ikke udstyret til en sådan tur. Man havde ikke mulighed for at vaske sig ordentligt eller gå ind fra varmen. Så drømmen brast, men det kunne jo let blive et helvede.

København

Når vi sejlede til København, blev vi altid prajet ved Toldboden. Det eneste skipper skulle sig var "Salt til Brøste", når der var

Edna blev i 1978 solgt fra Løgstor til en amerikansk skipper. Han byggede skibet om og det kom igen til at være et sejlskib. Det blev i Portugal ombygget til skønnert og senere indsat i sejlads med fragt fra f.eks. Kina med the til USA. Det endte sine dage i Sydhavet, da det under en pludselig opstået orkan blev kastet op på et klippeskær og i løbet ganske kort tid slået vrøg. I 1990 var det gamle Løgstor-skib i Papeete på Tahiti i Fransk Polynesien. Det er dette billede taget af svenskeren Tomas Höckne.

salt om bord. Vi sejlede til Polarbassinet, som ligger, hvor Udenrigsministeriet idag ligger. En last salt var en meget hård last. Vi skovlede selv saltet op i vor egen beholder, løftede det op med vor egen bom og afleverede det til lastbiler. Det var hårdt arbejde at få 159 tons salt i land på den måde. Vi gik normalt med bare ben og havde vi den mindste rift svulmede såret op, når vi gik i saltet. Jeg led meget af sår på benene, og det så ikke godt ud.

Det tog normalt et par dage at losse, også selvom vi knoklede hele dagen lang. Det var et træls arbejde at skovle salt dagen lang. Selvfølgelig blev der fortalt en del historier, når vi gik og arbejdede, men hele tiden kom den forbandede balje tilbage og skulle fyldes op. Hver aften kom nogle af pigerne fra fabrikken over på skibet. De fik nogle gibbernakker, og alle var i godt humør. En af dagene kom min far på besøg om bord. Han satte sig ind til skipper og sammen med ham og pigerne fik de nogle flere gibbernakker. Det var

vældig hyggeligt, men da de talte om at gå over i Nyhavn, sagde han stop. Der ville han ikke med over. Min far var akademiker og gik ikke på værtshus.

I København blev jeg også sat til at rydde op i styrehuset. Der fik jeg øje på en gammel udtrækskikkert - en rigtig sørøverkikkert. Den hang nydelig bag rattet. Det var også nydeligt. Et stort rat som på et stort sejlskib. Det var godt nok noget ledløst det meste af tiden, men det fungerede. Der skulle lægges kræfter i, når det skulle drejes. Og så var der messing mange steder. Det skulle jeg pudse. Kikkerten var også af messing, så den pudsede jeg også. Det faldt ikke i god jord hos skipper. Han blev rasende, da han så kikkerten og stak mig et par lussinger. Jeg ved egentlig ikke hvorfor. Måske havde han en eller anden veneration for den gamle kikkert? Hvem ved?. Det var nu også den eneste gang om bord, jeg fik en gang tæv. Men kikkerten den blev flot!

Fortsættes

Her ses Edna på det kendte billede fra Kanalhavnen i Løgstor. Der lå skibet oplagt fra slutningen af 1973 til november 1978.

SMEDEN I BRØNDUM

af Carl Johan Nielsen

(fortsat)

Jeg skal forskåne læserne for, hvordan vi startede vor opvågningen på den første arbejdsdag, men jeg vil her fortælle om mit første indtryk af værkstedet med de arbejdsopgaver, der var at tage fat på ved overtagelsen.

Jeg har vist glemt at fortælle, at der var blevet ryddet grundigt op inden vi ankom, så vi kunne have sparet os vore bange anelser. Det var en glædelig overraskelse at komme igang, selvom jeg havde tyvstartet lørdag aften.

Aldrig har jeg set så mange vognhjul, der skulle repareres og ringes om, som der var på den lille plads, som værkstedet på det tidspunkt bestod af. Det var i en tid, hvor alle landbrugsvogne var med jernhjul, hvad også gjaldt for mejerivogne=mælkevogne.

Der var et stort mejeri i byen. Der fortælt, at det på et tidspunkt havde været det trediestørste i landet. Det var i en tid, hvor mejerierne ikke var så store som nu, men der var dog til tider beskæftiget 20 til 25 mand.

Til mejeriet kørte der dagligt 24 mælkevogne, og de 20 blev holdt i orden på værkstedet her, men dertil kom, at der var ligeså mange mælkekuske, der fik deres heste skoet her. Samtidigt var der også den ting, at de fleste af gårdene, som efter den tids målestok var ret store, skulle ud på de offentlige veje for at komme i marken. Det gav et stort slid på både vogne og hestesko, og dermed meget arbejde til os.

Det første møde med mejeribestyreren!

En af de første arbejdsdage stod jeg og skoede for en af mælkekuskene. Erna kom og sagde, at der var telefon til mig. Det var mejeribestyreren der ville tale med mig. Jeg svarede hende, at hvis det var mejeriets reservemælkevogn, det drejede sig om, så kunde hun godt sige til ham, at den var skilt ad og sendt til karetmageren, som skulle lave nye fælge og egere i hjulene.

Smedien i Brøndum, ca. 1950.

Hun gik ind og videregav beskeden. Lidt efter var hun tilbage med besked om, at han ville snakke med *smeen*.

Jeg måtte jo så ind og snakke med manden.

Meen mage til skylle havde jeg aldrig før oplevet!

Vognen skulle nærmest have været færdig før den kom, og een ting skulle jeg ikke være i tvivl om, at i det stykke var det mejeriets ukronede konge, der bestemte.

Jeg har før nævnt, at jeg blev anslået til at være højst 17 år, men da han på det tidspunkt aldrig havde set mig, kan det da ikke have været det, der var årsag til uvejret.

Da jeg kom ud til min hesteskoning igen, var jeg på det nærmeste rystet over samtalen, hvis den kan kaldes sådan. Det var på det nærmeste enetale med nogle spagfærdige indvendinger.

Jeg spurgte mælkekusken, jeg var ved at sko for. Hvad er det dog for en hertug I har til mejeribestyrer!

Ham, det skal du ikke tage så tungt på. Det har han glemt inden han har lagt røret på, det er bare hans stil. Det var absolut en rigtig vurdering, noget jeg fik lejlighed til at stifte nærmere bekendtskab med ved senere lejligheder. Jeg fandt også snart ud af, at den eneste måde, man kunne begå sig overfor ham, var at være ligeså flabet. Det var det mest dækkende udtryk for væremåden.

Jeg har før omtalt, at der var stor mangel på materialer. Det gjaldt i særlig grad hestesko, og da der var et stort behov for dem, var det unægteligt et stort problem.

En god ting var det, at jeg havde en af

mine lærekammerater med mig som svend. Han hed forøvrigt Svend, og han var en svend i ordets bedste betydning. Han var stor og stærk, og han havde et ukueligt gå på mod. Han var en af den type, man ikke skulle sige til, at han ikke kunne udføre en bestemt opgave. I et sådant tilfælde var han umulig at standse, før han havde overbevist os om hans færdighed.

Jeg husker engang i vor læretid, hvor vi var ved at nedbryde en vindmotor, som vi på det tidspunkt kaldte en vindmølle. Han stod ovenpå møllen, hvor han støttede sig til den vinge, han var ved at løsne. Da jeg gjorde ham opmærksom på det farlige i situationen, var hans svar: Vel do da ee skie, og så hældede han sig så langt ud, så det havde været den visse død, hvis vingen ikke havde været holdt fast af rust. Det var den heldigvis for ham, det var en forvovenhed, der grænsede til det dumdristige, men dygtigt var han.

Vi havde begge i vores fælles læreplads lært at smede sko. Det var om vinteren et dagligt morgen- og aftenarbejde, et arbejde vi var glade for især i de kolde krigsvintre. Det var noget der gav varme i kroppen.

Mester var af den gamle skole, der selv havde været på hærens beslagskole, hvor det drejede sig om kæft, trit og retning, og han holdt på, at vi ikke var smede, hvis vi ikke selv kunne smede skoene. Det var et held for os, for det var ikke almindeligt, at man på dette tidspunkt fik denne disciplin lært.

Da den forrige ejer ikke smedede sko, og der som før nævnt var en masse jern på lageret, så var der lige noget for os at tage fat på.

Det gik til på følgende måde. Folk kom og bestilte skoene dagen før, så vi egentlig tog mål af skoenes størrelse. Når vi så var færdig med dagens almindelige arbejde, og vi havde indtaget et solidt aftensmåltid. Appetiten var stor, for vi sled hårdt. Nu har vi jo næsten glemt det, men der var rationering på næsten alle madvarer, men godt at der ikke var det på kartofler, og det kunne da også hænde, at en regning blev betalt med en gris, så det var en god hjælp.

Selvom det havde været en lang og slidsom dag, var vi ikke færdige tilrods for at vi var færdige med måltidet.

Vi skulle så have smedet alle de sko, der skulle bruges dagen efter, og det var tit mange. Her gjaldt ikke det samme som i de kolde krigsvintre, hvor det var rart at arbejde sig til varmen ved det hårde arbejde. Det var i juli august måneder, og der var dette år en rigtig varm sommer, så det almindelige var, når vi var færdige, så var skjorten helt gennemblødt.

Nogen vil måske spørge, hvorfor smed I ikke skjorten? Til det kan jeg svare, at det var en umulighed. Vi kan ikke opholde os ved esse og ambolt uden, at vi ville få store brandsår på kroppen, for slet ikke at tale om at stå ved ilden uden strømper på. Det kan være slemt nok, når man har strømper på, men så kan

der blive tid til at få gløden fjernet, når den sætter sig i strømpen, men det giver så til gengæld stoppearbejde.

En ting var sikker, efter den lange arbejdsdag var der ingenting i vejen for, at man kunne sove roligt. Det kunne til tider knibe med at få øjne den næste dag, men opgaverne ventede, så der var ingen valg.

Det værste i en så blandet landhandel var og er stadig, at når man har lovet sig hen til en hel dags arbejde, så kommer der en

hel del uopsættelige ting, der skal gøres her og nu, så det kan tit vælte hele planlægningen, samt give en del spænding i tilværelsen. Somme tider lidt rigelig.

(fortsættes)

Carl Johan Nielsen i 1994

I EN LILLE FREMMED BY

af Jens Kruuse

I sommeren 1950 besøgte litteraten og kritikeren Jens Kruuse Løgstør. Det kom der denne læseværdige artikel ud af.

Der findes ikke afsides Steder. Hvert Sted, hvor der bor Mennesker, er en Verden, og det er et sørgeligt Hovmod, der kan faa en til at sige, at Løgstør ligger langt borte. Det gør alt det, vi ikke ser til daglig.

Hemmeligheden ved en By kan man kun fravriste den ved en virkelig Troskab, det vil sige ved at leve i den i Aarevis og gøre sig fortrolig paa den eneste sande Maade: Blive en Del af den.

Men alligevel gaar jeg omkring i de faa Gader med en Fornemmelse af lykkelig Afsondrethed. Hver har sine Særheder. Til mine hører Henrykkelsen ved at gaa alene i en fremmed Bys Gader. Den skal være helt fremmed. Jeg skal intet regulært Ærinde have i den. Jeg skal ikke ville naa et Tog eller tale med en Mand. Der maa ikke være nogen Risiko for, at en gammel Ven runder et Hjørne og skraar over en Gade for at byde mig velkommen. Alt dette har naturligvis noget rart ved sig, men det uforlignelige er Ensomheden mellem Mennesker, i hvis Verden man træder ind ukendt, uønsket og næsten usynlig. Der gaar en frem-

med. Færdig med ham, Løgstør lever sit Liv videre - saadan skal det være.

Hvis man nogle Timer eller en Dags Tid vandrer rundt i en By og gør sine Opdagelser alene, faar man meget at vide. Det kan godt være, at man overser noget kendt og betydningsfuldt, men man faar en rig fornemmelse af Atmosfære.

Oppe paa Bakken over Løgstør ligger Skjoldborgs Hus. Da jeg fra Udsigten og Henrykkelsen dukker ned i Byen igen, gaar det pludselig op for mig, at her har jeg været før - og virkelig paa eventyrlig Vis.

Det var i 1913. Familien havde givet sig ud paa den eventyrligste Ekspedition: I Bil fra Odense til Blokhus. En aaben Adler med 7 Mennesker i, ukendelige bøg Brilller og med Slør, Kasketter, uuaadelige Frakker.

Det gik op over Midtjyllands Veje. I Himmerland kørte en Bonde midt i Vejen med sit Hølæs. Adlerens kolossale Gummihorn gav klagende Lyde fra sig, men det rørte ikke Himmerlændingen. Saa rejste ens Far sig i Vognen og brølede et »Høj-hj!« saa kolossalt, at det maa have vækket Kimbrerhylet til Genklang foran det fjerne Rom.

Bonden vendte sig langsomt i Sædet, spyttede en Skraa ud, tog en frisk frem, nikkede venligt, hilste med Pисken og begyndte stilfærdigt at faa Hestene ind langs Vejkanten.

Der var Spænding over Løgstør, vilde Adleren klare Bakkerne i første Gear ... eller skulde vi ud at gaa?

* * *

Skjoldborgs Hus

Løgstør har ikke forandret sig alt for meget. Den hører ikke til de ældste Byer, ja Sildefiske- og Handelsstedet her har maattet slaas groft for sin Eksistens, Pladsen var Aalborg et Horn i Siden. Men Købstad blev den da, og siden kan der ikke være sket stort.

Der er mange mærkelige Ting ved Løgstør. Byen hører til Limfjorden, til Sejløbet, til Havnen. Men i Modsætning til de mange andre Søkøbstæder i vort Land gror den ikke ud om sin Havn. Den har tværtimod lukket sig ude fra den. Langs Havnen ligger parallelt to Gaderækker, som fuldkommen stænger By og Havn fra hinanden. Det er i Virkeligheden enestaaende i Danmark.

Det er altsaa spændende for den ensomme, fremmede Vandrer at gaa frem mellem de smaa Huse og maatte krydse for at naa Havnen. Her forstaar han pludselig Sagen: Der er ingen Havn, som Byen kan strække sig ud mod eller indeslutte - denne Havn er som en lang Strandbred med Bolværker.

To smaa Antydninger af Bassiner - til et Værft og til Lyst- og Fiskerbaade, men ellers kun den lange Nordstrand med Kajer langs Limfjorden.

Den næste Mærkværdighed er, at Sejløbet gaar lige langs Havnen. Der er en livlig Smaaskibstrafik paa Limfjorden, og den maa tæt ind til Løgstør. Det er en Fornøjelse, man ikke kan blive træt af, at staa og se disse Skibe stryge rask op mod Aggersundbroen og ganske kort fra Havnen.

Der ligger Marinens Opmaalingsskib »Freja«. Det ser hyggeligt ud, Officerer og Mænd er solbrunede og glade. Ikke langt fra ligger en lille norsk Baad, hvis unge Skipper er i livlig Forhand-

ling med Mæglere og Havnefoged. Den har været ude i haardt Vejr - det er en mærkelig Modsætning at tænke sig denne Sommerdag ved den stille Kaj.

Naar man gaar langs Havnen, opdager man Frederik den Syvendes Kanal. Den blev gravet for snart 100 Aar siden, fordi Sejlrenden sandede til. Nu bruges den ikke mere. Sandpumperne slider for at holde det større Løb aabent. Men Kanalen ligger fra Løgstør og mod Syd som en charmerende Promenade. Her ad Stien, hvor Hestene trak Skibene, gaar stilfærdige Mennesker.

Men maaske er hele Billedet falsk - dette Indtryk af Stilhed, Ro og Fred, som den tilrejsende faar? Man ved noget om, at Løgstør, der er et gammelt Bysamfund og en ung Købstad - 200 Aar - er en energisk By med Fremdrift og Humør. Her fandt de paa at holde Dreng-Olympiade. Her samler de Vesthimmerland - og noget af Vester Han Herred - til aarlige Møder mellem Land og By.

Men i Gaderne gaar den fremmede rundt og finder Stilhed. Løgstør har ikke bemærkelsesværdigt smukke eller gamle Huse. Raadhuset i sin Patricierhave er ikke helt godt. Dommerboligen bedre, finest er »De Gamles Hjem«, som giver Indtryk af fordums Fornemhed. Men de mange En-Etages Huse, som oppe fra Udsigten ser saa smaa ud, giver en sluttet og ægte Holdning over Byen.

Kirken er ikke køn. Den er ikke køn, nej. Men nu kommer de ud fra et Bryllup og Præsten gaar gennem Gaden i sin Kjole. Stilhed overalt. Nede paa Stationen kan man sætte sig paa en Perronbænk og kikke ud over Vandet.

Et Benzinoplag, en Mand, der kommer cyklende med et Par Heste, lige ved Siden af et pænt og stateligt Posthus og Rutebilplads - sjældent finder man en lille By, der virker saa sluttet om Begrebet Smaakøbstad.

Man mærker, at Vesthimmerland ligger i Byens Ryg. Og at Limfjorden er dens Nordgrænse. Limfjorden med Øerne, Limfjorden med Broerne og Limfjorden med Fiskene - en Verden der sætter sine Perler langs Stranden, Smaabyerne. Løgstør har godt 3000 Indbyggere. Lad mig igen gaa gennem de rolige Gader.

* * *

Der sidder en gammel Mand paa en Stol udenfor et lille Hus. Han kan se op ad Gaden og faa et Glimt af Skjoldborgs Hus, men ellers er hans Verden begrænset til Katten, der stryger sig op af Buksebenet. Vi deler lidt Tobak og faar Ild i Piberne.

Snakken gaar ganske langsomt, en Samtalens Kedel, som smaasnurrer. Han har ikke noget at beklage sig over. - Der er nogen, der ikke kan forstaa, hvad man saadan kan sidde og tænke paa i min Alder. Men jeg siger nu, at der er nok, gør jeg.

Det var nok i Grønnegade, at Kruuse talte med den gamle mand.

Der følger en Stunds Tavshed. En Dreng cykler forbi med Badetøj paa Styret. Ja, for jeg har en lang Fortid at tænke tilbage paa og en lang Evighed at tænke frem til.

Vi sidder stille sammen lidt, og Tingene forekommer os fuldkomne en Stund. Saa begynder den gamle at le lidt for sig selv. Jeg venter paa ham, man skal ikke spørge ham om noget.

Den Dreng der. Hans Bedstefar og jeg var i Aalborg en Gang. Og saa kom vi til et Sted, hvor der stod »Billard« over Døren. Det vidste vi ikke, hvad var. Men Jakob lod sig ikke gaa paa i Aalborg.

Naa, vi gik jo derind, og saa siger Jakob - det hed han nu ikke, men det kaldte vi ham - til Manden derinde, at han gerne vilde have et Glas Billard.

- Naa, det blev ham i Beværtningen nok lidt forbavset over. Men det er ski sandt nok, at Jakob vidste ikke bedre, nej. Naa, Manden troede, at Jakob vilde gøre Grin med ham, og saa gav han ham et stort Glas Kærnemælk. Jakob, han drak det helt ud i et Drag, og saa kikkede han lige saa roligt paa Beværteren.

- Hvad skal det koste?

- Naa, det fik han saa at vide, og betalte ham. Men saa siger Jakob til Aalborgmanden:

- Hvis jeg ikke havde været en gammel Billard-Drikker, vilde jeg næsten have troet, at det var Kærnemælk, jeg fik, og ikke rigtig Billard.

Vi hygger os sammen ved Erindringen. Det er en væsentlig Ting, kan jeg begribe, at en Løgstør-Mand forstaar at klare for sig i Aalborg.

* * *

Ude, hvor Kanalen begynder ligger Fjordbadet. Det har Borgerne selv lavet, og de har ikke været bange for at gøre et Stykke Arbejde for den Sag. Der er smukt og roligt. Tæt ind til Badestranden kommer to Motorsejlere fra Limfjordens Vestside.

Først en Tysker med fast Blik-Flag, og tydelig en beskidt Kullast, derefter et nyt og lysende rent dansk Skib. Det er rart at se paa.

Fra Fjordbadet gaar jeg igen langs den mærkelige Havn. Den ligger som et Stykke af en Cirkelbue, og man gaar fra Kanalen og Badet til Stationen - paa den Maade er man Byen rundt paa hele Søsiden. Men man har kun set den Række Huse, der lukker By og Havn fra hinanden.

Jeg ved maaske ikke noget om Løgstør, fordi jeg har gaaet rundt i dens Gader en Dag. Men jeg ved, at jeg gerne vil komme igen. Jeg har faaet en Fornemmelse af den Sikkerhed og Venlighed, der faar udenlandske Turister til at studse i vort Land. Jeg har ikke snakket med andre end en gammel Mand, som fandt at Livets Fylde var rig, fordi han kunde se langt tilbage og uendeligt frem.

Og igen ved jeg, at det er en af vort Lands største Værdier, at det rummer de mange smaa Samfund, som aldrig bliver afsides, fordi de hviler i sig selv.

Jens Kruuse.